

Бібліографічний список публікацій з фондів Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого, підготовлений для Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України. – 2018. – Вип. 4 : 21–30 квітня 2018 р. – 6 с.

Досвід ведення гібридних конфліктів

1. **Війна отруює нашу землю** : бойові дії негативно позначаються на стані довкілля Донбасу й можуть спричинити нові хвилі переселенців // Уряд. кур'єр. — 2018. — 19 квіт. (№ 76). — С. 1, 3. *Висвітлено прес-конференцію еколога організації "Екологія-Право-Людина", на якій було повідомлено про нові ризики для населення, що живе на прифронтових територіях, через непридатні екологічні умови для проживання людини.*

2. **Гончарова, Єлизавета. Назвати ворога та "апгрейдити" АТО** : чого чекають від нового закону на Донбасі / Єлизавета Гончарова // Укр. тиждень. - 2018. - № 12 (23-29 берез.). — С. 8-9. - (Донбас). *Проаналізовано реформатування Антитерористичної операції (АТО) в операцію Об'єднаних сил, що передбачено виконанням Закону України № 2268-VIII "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях" від 18 січня 2018 року.* Текст: <http://tyzhden.ua/Society/211147>

3. **Донец, Станислав. Боевики запугивают людей "наступлением ВСУ"** / Станислав Донец // Сегодня. — 2018. — 24 апр. (№ 74). — С. 2. *Зазначено, що у зв'язку з завершенням 30 квітня антитерористичної операції (АТО) на Донбасі та переходом її в формат операції Об'єднаних сил, бойовики почали залякувати жителів окупованих територій інформацією про "широкомасштабний наступ ВСУ".*

4. **Здоровило, Тарас. Бонус на новосілля** : у столиці для ветеранів АТО і членів родин загиблих на сході українських бійців впроваджують поліпшену житлову програму / Тарас Здоровило // Україна молода. — 2018. — 20-21 квіт. (№ 44). — С. 2. *Розглянуто ініціативу Департаменту будівництва та житлового забезпечення Київської міської держадміністрації щодо розширення співфінансування житла для киян, які перебувають на квартирному обліку, опцією 50/50 для ветеранів АТО, а також для сімей загиблих добровольців і військовослужбовців. Адже до цього часу фінансування купівлі житла з міського бюджету для осіб, що перебувають на квартирному обліку в Києві, становило лише 30 %, решту 70 % — мали виплатити самі громадяни.*

5. **Здоровило, Тарас. "Нас хотіли помножити "на нуль"** : група екс-бійців з елітних військ уже кілька років не може добитися законних виплат / Тарас Здоровило // Україна молода. — 2018. — 20-21 квіт. (№ 44)). — С. 4. *Подано бесіду з колишнім військовослужбовцем ССО (сил спецоперацій) Сергієм Ульяновим, котрий, маючи дві освіти (юридичну й екологічну) і безліч можливостей для безбідного життя, переїхав із Криму на материкову Україну й восени 2014 року добровольцем пішов на війну. Невдовзі, з 2015- го, потрапив до новоствореної еліти української армії — ССО (сил спецоперацій) і ... зіштовхнувся з глухою стіною: армійським покриванням беззаконня в офіцерському середовищі.* Текст: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3302/188/122518/>

6. **Иваненко, Анна. Европа официально признала оккупированный Донбасс территорией, контролируемой Россией** : соответствующее решение

зафіксовано в резолюції ПАСЕ, підтриманою більшістю євродепутатів / Анна Іваненко // Факти и коментарии. — 2018. — 26 апр. (№ 17). — С. 2.

7. **Ляшенко, В. І.** Аналіз сучасного стану авіабудування в складі оборонно-промислового комплексу України / В. І. Ляшенко // Держава та регіони. Серія: Держ. упр. - 2017. - № 3. — С. 84-88. *Проаналізовано сучасний стан оборонно-промислового комплексу України у розрізі його авіабудівної галузі та державної політики з метою виявлення шляхів покращання стану галузі.*

8. **Набока А. В.** Гібридна війна як елемент формування нової геополітичної реальності / А. В. Набока // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Питання політології. — Харків, 2017. — Вип. 32. — С. 116-121. - **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп2601-32(пит.політ.).** *Проаналізовано поняття гібридної війни та методологічні підходи до його визначення. Досліджено аналогічні методи політичної боротьби суб'єктів геополітичного протистояння протягом ХХ століття. Особливу увагу звернено на особливості формування нового світового порядку в епоху глобалізації. Виокремлено поняття «кольорових революцій», «асиметричних конфліктів» як одного з елементів гібридної війни. Розглянуто нинішню систему міжнародних відносин як частково діючу.*

9. **Наев, Сергей.** Сергей Наев: "Единственное, что могу пообещать противоположной стороне: я выполню задачи, которые передо мной поставило государство" : командуючий Об'єдиненими силами на Донбасі розповідав в ексклюзивному інтерв'ю "Фактам", як буде будувати роботу на новому поприщі, і пояснив, чому його бояться бійці самопроголошених "республік" / Сергей Наев ; бесідувала Ольга Бесперстова // Факти и коментарии. — 2018. — 26 апр. (№ 17). — С. 5, 6.

10. **Позняк-Хоменко, Наталка.** Прозріння Європи : ПАРЄ визнала окупацію Донбасу та "фактичне управління" цих територій з боку РФ / Наталка Позняк-Хоменко // Україна молода. — 2018. — 27-28 квіт. (№ 47). — С. 4. *Йдеться про те, що депутати ПАРЄ практично одностайно проголосували за дві поправки, які підтверджують, що неконтрольовані урядом території Донецької та Луганської областей є "територіями, які перебувають під фактичним управлінням Російської Федерації".*

11. **Целуйко В.О.** Роль великих міст у сучасних збройних конфліктах. Ч. 1. / В.О. Целуйко // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Питання політології. — Харків, 2017. — Вип. 32. — С. 97-103. - **Шифр зберігання в бібліотеці : Бп2601-32(пит.політ.).** *Досліджено феномен перенесення бойових дій до великих міст у сучасних збройних конфліктах. Перша частина статті присвячена військовій складовій. Запропоновано змішану класифікацію населених пунктів з використанням елементів пострадянської та англосаксонської військової думки. Розглянуто військові причини перенесення бойових дій до великих міст та поширені форми таких бойових дій.*

Міжнародне гуманітарне право

12. **За Україну в НАТО та проти миротворців: що думає про нас новий ключовий радник Трампа :** 9 квітня 2018 року у Білому домі розпочне працювати Джон Болтон, новий National Security Advisor, тобто радник з питань національної безпеки в адміністрації Трампа. Ця посада – одна з ключових за рівнем впливу на світову безпеку та на міжнародну політику США // Сектор Правди. - 2018. - 28 берез. (№ 5). — С. 1, 2. Текст: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/03/24/7079263/>

13. **Крамарчук, Оксана.** Надання ПДЧ в НАТО ґрунтується на політичних засадах / Оксана Крамарчук // Уряд. кур'єр. - 2018. - 19 квіт. (№ 76). — С. 3. *Йдеться про візит до Львова делегації Військового комітету НАТО. Темою зустрічей стали*

прогрес реформ, на реалізацію яких надає допомогу НАТО, можливості для поліпшення співпраці, щоб узгодити її з потребами як Альянсу, так і України.

14. **Олександр Залужний: "Проблема психологічної реабілітації переселенців та воїнів АТО є викликом для сучасного суспільства"** : медичне обладнання для реабілітації учасників бойових дій на Донбасі цими днями передали Полтавській обласній клінічній психіатричній лікарні імені О. Мальцева народний депутат України Наталія Веселова та керівник ГО "Центр громадського моніторингу ""Погляд"" Олександр Залужний // Вечір. Полтава. — 2018. — 21 берез. (№ 12). — С. 4.

15. **Поволоцкая, Лилия. По сравнению с 2017 годом выплаты военным в среднем увеличатся на 10 процентов** : в апреле денежное довольствие начисляли уже с применением норм нового постановления "О денежном обеспечении военнослужащих, лиц рядового и командного состава, а также членов их семей" / Лилия Поволоцкая // Факты и комментарии. — 2018. — 26 апр. (№ 17). — С. 7.

16. **Шевчук О. Правові аспекти професійної орієнтації учасників АТО** / Оксана Шевчук, Наталія Ментух // Актуал. проблеми правознавства : зб. наук. пр. / Тернопіл. нац. екон. ун-т. — Тернопіль, 2017. — Вип. 3 (11). - С. 96-99. — **Шифр зберігання у Бібліотеці: Бп15483-3(11). Досліджено правові аспекти соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються з військової служби. Вказано, що на основі аналізу наукових джерел сформульовано поняття професійної орієнтації військовослужбовців, які звільняються з військової служби. Визначено головну мету профорієнтаційної роботи з військовослужбовцями.** Текст: <http://app.tneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/3-2017.pdf>

Захист цивільного населення під час збройного конфлікту

17. **Бойко, Аліна. Виборчі права переселенців:** мають право, та не мають можливості : більше 4-х років в Україні внутрішньо переміщені особи з Донбасу не можуть брати участі у місцевих виборах. Саме тому 28 березня у Житомирі відбулась відкрита зустріч переселенців міста під гаслом "Переселенці – Виборці" / Аліна Бойко // 20 хвилин (Житомир). — 2018. — 4 квіт. (№ 12). — С. 4.

18. **Горская, Дария. После всех скитаний и ужасов войны мы наконец чувствуем себя дома** : благодаря фонду [Украинский фонд социальных инвестиций (УФСИ)], который помогает переселенцам, пятилетний Никита Осипенко из Красного Луча получил долгожданное место в столичном детсаду, а его мама стала там воспитательницей / Дария Горская // Факты и комментарии. - 2018. - 19-25 апр. (№ 16). — С. 11. Текст: <http://fakty.ua/264040-posle-vseh-skitanij-i-uzhasov-vojny-my-nakonec-chuvstvuem-sebya-doma>

19. **Жичко, Вера. "Мои родственники в Горловке спросили, не голодаю ли я в Украине"** : вынужденная переселенка, побывавшая накануне Пасхи в родном городе на оккупированном Донбассе, поделилась своими наблюдениями / Вера Жичко // Факты и комментарии. - 2018. - 19-25 апр. (№ 16). — С. 10. Текст: <http://fakty.ua/265096-moi-rodstvenniki-v-gorlovke-sprosili-ne-golodayu-li-ya-v-ukraine>

20. **Крушилин, Егор. "Те, кто не покинул Донбасс из-за войны, будут вынуждены стать экологическими беженцами"** : на оккупированной территории Донеччины начали затапливать радиоактивную шахту / Егор Крушилин // Факты и комментарии. - 2018. - 19-25 апр. (№ 16). — С. 2. *Розглянуто ситуацію, пов'язану із можливою техногенною катастрофою на окупованих Росією територіях Донбасу у зв'язку із припиненням місцевою владою проведення профілактичних дій (водовідливу) на радіаційно небезпечних шахтах, що може спричинити підтоплення територій, забруднення ґрунтових вод та іншимти ядерними відходами. Подано коментарі Міністра екології та природних ресурсів України Остапа Семерака, міжнародних*

експертів. Текст: <http://fakty.ua/263727-te-kto-ne-pokinul-donbass-iz-za-voyny-budut-vynuzhdeny-stat-ekologicheskimi-bezhencami>

21. **Смутчак, З. В. Проблеми облаштування та зайнятості вимушено переміщених осіб** / З. В. Смутчак // Бізнес Інформ. - 2018. - № 1. — С. 195-200. *Досліджено сучасні виклики та загрози, що спричинили масові внутрішні міжрегіональні міграційні переселення населення в окремих регіонах України, а також загальні підходи до вивчення проблем облаштування та зайнятості вимушено переміщених осіб та реалізацію заходів державної міграційної політики щодо їх вирішення. Розкрито обсяги та чинники масових міжрегіональних міграційних переміщень населення України, викликаних анексією Російською Федерацією Криму і військовою агресією Росії на Донбасі. Розглянуто регіональні особливості розселення, а також методологічні та практичні аспекти вдосконалення управління і регулювання інтенсивних міжрегіональних вимушених переселень.* Текст: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2018-1_0-pages-195_200.pdf

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

22. **Бесперстова, Ольга. "Для Украины критичным будет конец следующего года. Путин может решить, что или сейчас, или никогда"** : военный эксперт [на условиях анонимности: в соцсетях он пишет под псевдонимом Lemberg 1966] объяснил, почему введение миротворческой миссии является единственным вариантом стабилизировать обстановку на Донбассе / Ольга Бесперстова // Факты и комментарии. - 2018. - 19-25 апр. (№ 16). — С. 5-6. Текст: <http://fakty.ua/265379-kogda-kreml-pojmet-cto-teryat-nechego-zagoritsya-ognennyj-poyas-pribaltika-belarus-ukraina>

23. **Вонсович О. С. "Гра м'язами" між Північною Кореєю та Сполученими Штатами Америки: наслідки для міжнародної безпеки** / О. С. Вонсович // Гілея : наук. вісн.: зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, ВГО Укр. акад. наук.- Київ, 2017. – Вип. 126 (№11). – С. 480-483. – **Шифр зберігання у Бібліотеці: Бп16470-11(126)** *Досліджено стан відносин між Північною Кореєю та Сполученими Штатами Америки, а також визначення можливих наслідків для міжнародної безпеки. Під час написання статті автор використав наступні методи: аналіз, синтез, порівняння, індукція, дедукція. Основні одержані висновки полягають в наступному: «гра м'язами» між Північною Кореєю та Сполученими Штатами Америки призводить до ще більшого загострення ситуації і жодним чином не сприяє її врегулюванню, а це, в свою чергу, тягне за собою негативні наслідки для міжнародної безпеки у вигляді можливого широкомасштабного міжнародного конфлікту. Стан невизначеності створює ситуацію, в якій ризик появи додаткових викликів та небезпек має високу ступінь вірогідності, а відтак – несе в собі пряму загрозу для регіональної та міжнародної безпеки. Важливу роль в процесі врегулювання повинна зіграти ООН, яка окрім санаційної діяльності повинна використовувати більш жорсткий підхід щодо прийняття рішень, насамперед тих, які матимуть подальше практичне*

втілення.

Текст:

<http://www.gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=151>

24. **Горюнова Є. О. Проблема анексії Криму в зовнішньополітичній діяльності Європарламенту** / Є. О. Горюнова // Гілея : наук. вісн.: зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, ВГО Укр. акад. наук.- Київ, 2017. – Вип. 126 (№ 11). – С. 459-461. – **Шифр зберігання у Бібліотеці: Бп16470-11(126)** *Проаналізовано реакцію Європейського парламенту на анексію Криму Російською Федерацією в контексті зовнішньополітичної діяльності ключової інституції Євросоюзу. Зазначено, що Європарламент, який визначає напрямки та аспекти зовнішньої політики ЄС, займає послідовну позицію щодо кримської проблеми, не визнаючи російської анексії*

українського півострову. У прийнятих резолюціях євродепутати визнають Росію країною-окупантом, яка порушує права людини на півострові, жорстко переслідуючи тих, хто не визнає анексію. Головним засобом протидії російській агресії в Європарламенті вважають санкції у вигляді заборони для європейських компаній ведення бізнесу з Кримом, а також персональні обмеження для тих, хто причасний до анексії півострову або порушення прав людини. Ці санкції є проявом спільної позиції ЄС щодо Росії, тому їх повинні реалізовувати усі національні уряди країн-членів ЄС. Скасування санкцій можливо тільки після повного відновлення суверенітету України над усією територією країни. Текст: <http://www.gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=151>

25. **Грубінко А. Система євроатлантичної безпеки в умовах військово-політичного протистояння на Сході Європи** / Андрій Грубінко // Актуал. проблеми правознавства : зб. наук. пр. / Тернопіл. нац. екон. ун-т. — Тернопіль, 2017. — Вип. 3 (11). - С. 15-19. — **Шифр зберігання у Бібліотеці: Бп15483-3(11)**. Розглянуто проблеми розвитку системи євроатлантичної безпеки в контексті сучасного загострення військово-політичного протистояння на Сході Європи у зв'язку з російсько-українським конфліктом. Проаналізовано характер відносин між ЄС і НАТО у сфері безпеки та оборони. Акцентовано увагу на стратегічних помилках, яких допустилися держави Заходу, Європейський Союз і Сполучені Штати у відносинах з Росією з часу припинення «холодної війни» та в політиці щодо держав пострадянського простору. Виявлено чинники формування і характер політичної позиції ЄС, США і НАТО під час військово-політичної агресії Росії проти України у 2014 році. Подано прогнози подальшого розвитку системи євроатлантичної безпеки. Текст: <http://app.tneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/3-2017.pdf>

26. **Завада Я. І. Ядерна програма Ірану в контексті ірано-ізраїльських відносин** / Я. І. Завада // Гілея : зб. наук. пр. / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, ВГО Укр. акад. наук.- Київ, 2017. – Вип. 126 (№ 11). – С. 487-491. – **Шифр зберігання у Бібліотеці: Бп16470-11(126)** Проаналізовано ірано-ізраїльські відносини від встановлення до сьогодні. Визначено основні причини зміни відносин між цими країнами та роль ядерної програми Ірану. Розглянуто та обґрунтовано шляхи вирішення ядерної проблематики. Зазначено, що міжнародна спільнота та Іран доклали значних зусиль, спрямованих на вирішення ядерної проблеми; було підписано міжнародну угоду 14 липня 2015 р. в рамках Спільного всеохоплюючого плану дій. Проте це не змінило позиції Ізраїлю, політичні лідери швидко засудили та розкритикували цю угоду. Ядерна програма Ірану та підтримання тероризму є основною загрозою національній безпеці Ізраїлю. Іранська тема стала найпопулярнішою у внутрішньополітичному житті Ізраїлю. Зроблено висновок про те, що Ізраїль сьогодні радикально налаштований щодо вирішення цієї проблеми і його політика спрямована на ліквідацію ядерної загрози. Очевидно, що ірано-ізраїльська конфронтація, враховуючи останні події, може призвести до повномасштабного збройного конфлікту. Текст: <http://www.gileya.org/index.php?ng=library&cont=long&id=151>

27. **Кулеба, Дмитрій. Євроатлантический Майдан** : химическая атака в британском Солсбери и последовавшая за ней высылка дипломатов РФ из ряда стран ЕС показала Западу надоело терпеть. И он захотел, чтобы Москва это поняла / Дмитрій Кулеба // Новое время страны. — 2018. — № 13 (5 апр.). — С. 22. У статті постійного представника України при Раді Європи Дмитра Кулеби визначено важливість для України реакції Заходу на отруєння нервово-паралітичною речовиною колишнього російського розвідника Сергея Скрипаля та його дочки в англійському містечку Солсбері. Хімічну атаку в британському Солсбері міжнародною спільнотою названо продовженням агресивної політики, яку здійснювала Росія у 2014 році в Україні. Її поставлено в один ряд з анексією Криму, вторгненням на Донбас, збитим рейсом

МНІ7, впливом на вибори в США, поширенням фейків, кібератаками та підтримкою радикалів у низці країн ЄС, проваленим переворотом у Чорногорії та злочинами в Сирії.

28. **Лукас, Едвард. Жалоба по слабкості британців** : Владімір Путін – людина стримана. Та ще до перегонів у неділю, на яких його переобрали (чи то перепризначили), він міг сміливо відкорковувати шампанське. Удома він як ніколи міцно тримає в руках владу. За кордоном позиції його противників як ніколи хиткі / Едвард Лукас // Укр. тиждень. - 2018. - № 12 (23-29 берез.). — С. 7. - (Світ. Погляд). *Стаття автора Ecomotist, старшого віце-президента Центру аналізу європейської політики (СЕРА, Варшава й Вашингтон). Висвітлено замах проти колишнього агента розвідки Сергія Скрипаля та його доньки в Солсбері (Велика Британія). Розглянуто випадки порушення Росією неформальних правил міжнародного шпіонажу та цілеспрямованого застосування росіянами хімічної зброї у Великій Британії. Підкреслено неспроможність Заходу належним чином відреагувати на зухвалість Росії та необхідність посилення колективної безпеки маленьких країн, що межують з Росією.* Текст: <http://tyzhden.ua/Columns/50/211161>

29. **Тензер, Ніколя. Ніколя Тензер: "Ані президент, ані французькі міністри не мусять їхати до Санкт-Петербурга"** : Тиждень обговорив із французьким політологом дипломатичну кризу між Росією та Заходом, стан французько-російських відносин і перспективи відновлення переговорів у "нормандському форматі" / Ніколя Тензер ; спілкувалась Алла Лазарева // Укр. тиждень. — 2018. — № 14 (6-12 квіт.). — С. 30-31.

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України ім. Я. Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
3 травня 2018 р.**